

[Hans Schmidt.]

mener at stå over for en ny situation, fordi det såkaldte lille frihandelsområde i mellemtiden er trådt frem på scenen som modspiller til EWG — Det europæiske økonomiske Fællesskab. Men i virkeligheden drejer det sig slet ikke om en ny, men helt om den gamle situation — om den gamle med den gamle modsætning, den modsætning, som vi for en gangs skyld skulle diskutere klart og åbent.

Man erklærer i dag i det planlagte lille frihandelsområdes kredse, at denne sammenslutning ikke tilsigter andet end at lette en association med fællesmarkedet. Man understreger atter og atter, at man anser en økonomisk deling af Europa for at være katastrofal, og at man i hvert tilfælde vil forhindre denne deling.

Akkurat det samme har man understreget i Maudlingudvalget og i OEEC-kredse, da man påtog sig et forsøg på at bringe frihandelsområdets mål under én hat med fællesmarkedets, et forsøg, som fra begyndelsen måtte være uden nogen udsigt til at krones med held. Dette forsøg var som sagt fra begyndelsen dømt til at mislykkes, fordi det lille frihandelsområdes tilhængere på den ene side og medlemmerne af fællesmarkedet på den anden side forfølger to ganske forskellige mål, som ikke kan bringes i overensstemmelse med hinanden. Den ene part vil nå hen til et ægte, fælles marked, den anden part ønsker i virkeligheden ikke et sådant. De vil i det væsentlige opretholde den nuværende tilstand. Thi den tilstræbte liberalisering og toldskrænkeres nedbrydning ændrer praktisk næppe noget på den nuværende tilstand og skaber i hvert fald ikke noget fælles marked.

Betydningen af tolden alene bliver ofte overvurderet. Endnu for 50 år siden var told det eneste middel til at beskytte unge og svage erhvervsgrøner mod konkurrence fra udlandet. Derfor ville den-

gang et enkelt tariffællesskab allerede have ført til et fælles marked.

I mellemtiden har der for det første som følge af den mægtige udvidelse af området for statens opgaver, for det andet som følge af den fremadskridende arbejdsdeling og de moderne industri-erhvervs gensidige afhængighed og for det tredje som følge af den snævre tilknytning, som vore dages brede masser har til industrisamfundet, udviklet sig et helt system af hjælpeforanstaltninger fra statens side, under hvilket tolden nu kun spiller en underordnet rolle.

Alle disse beskyttelses- og hjælpeforanstaltninger må naturligvis forsvinde, når flere stater, henholdsvis nationale økonomier, vil slutte sig sammen til et ægte fællesmarked. Men det er lige så klart, at staterne ved den mangfoldighed af sociale og fællesøkonomiske opgaver, de har overtaget, og som de også fremtidig må opfylde, kun kan give afkald på en stor del af disse hjælpeforanstaltninger for deres egne erhverv, når de har sikkerhed for, at de også efter integrationen fortsat kan opfylde disse opgaver, enten af egen kraft eller ved hjælp af det nye fællesmarked, og at den økonomiske orden, som de har opretholdt på deres eget territorium ved hjælp af disse foranstaltninger, nu også bliver afløst af en ny fælles økonomisk orden.

Dette tvinger dog bydende til en fælles toldtarif udadtil, til visse fælles opgaver for en markedsordning og til en fælles harmoniseret økonomisk politik. Alt dette opfylder Romtraktaten.

Et sådant fællesmarkeds fordele er åbenbare. Den fremadskridende automatisering kræver bydende en udvidet arbejdsdeling, typisering og en indskrænkning af typernes antal. Det er kun muligt i et stort marked, som tillige er sikret. Resultatet bliver da en anseelig forhøjet produktivitet såvel som en forøget konsumkraft. En forøget konsumkraft til trods vil en stadig voksende del af pro-